

ΤΟΜΕΑΣ ΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (Τ.ΑΜ.ΑΣ.)

Ακαδημαϊκός Επιβλέπων: Καθηγητής Χάρης Παπασωτηρίου

Ο Τομέας Άμυνας και Ασφάλειας (Τ.ΑΜ.ΑΣ.) απαρτίζεται από τις παρακάτω ερευνητικές ομάδες:

Ομάδα Εθνικής Ασφάλειας και Διαχείρισης Κρίσεων
Επικεφαλής ομάδας: Δρ. Νίκος Παπαναστασόπουλος*
Βοηθός Επικεφαλής: Χαρά Θωμοπούλου

Σύντομη περιγραφή της ομάδας: Η ομάδα Εθνικής Ασφάλειας και Διαχείρισης Κρίσεων έχει ως αντικείμενο έρευνας τον χειρισμό κρίσεων σε διακρατικό και διεθνές επίπεδο. Μελετά την έννοια της κρίσης σε θεωρητικό – στρατηγικό, θεσμικό και πρακτικό επίπεδο, αναλύοντας όλες τις διαστάσεις και τις πτυχές που εγείρει η εμφάνιση και η αναγκαιότητα πρόληψης και διαχείρισης αυτής. Το σημερινό σύνθετο διεθνές περιβάλλον, η αστάθεια στην ευρύτερη περιοχή εθνικού ενδιαφέροντος και η ιστορικά συχνή εμπλοκή της χώρας μας κρίσεις, καθιστούν το όλο αντικείμενο ιδιαίτερα ενδιαφέρον και επιβάλλουν την επιστημονική προσέγγιση, με χρήση αναλυτικών εργαλείων από το πεδίο της επιστήμης και της ζωσας πραγματικότητας, καθώς και τον εμπλουτισμό της με την στρατιωτική – στρατηγική εμπειρία και ανάγνωση. Κατά το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος (2020-2021) η ομάδα εξέδιδε ενημερωτικό δελτίο ενώ οργάνωσε συζήτηση για τη στρατηγική κουλτούρα της Ελλάδος, στο πλαίσιο των 200 ετών από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης.

Καθήκοντα: συγγραφή ερευνητικής εργασίας (paper), σύνταξη ενημερωτικού δελτίου, συμμετοχή στην διοργάνωση προσομοίωσης.

Τομείς έρευνας:

1. ΓΝΩΣΙΟΘΕΩΡΙΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΡΙΣΕΩΝ
2. LESSONS LEARNED ΑΠΟ ΚΡΑΤΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ
3. ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ (CASE-STUDIES)
4. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
5. ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ
6. ΘΕΩΡΙΑ ΠΑΙΓΝΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ
7. ΘΕΣΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΚΡΙΣΕΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
8. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
9. ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΑΣΥΜΜΕΤΡΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Ομάδα Ναυτικής Στρατηγικής **Συντονιστής: Σπυρίδων Μαζαράκης**

Η Ομάδα Ναυτικής Στρατηγικής και Θαλάσσιας Ασφάλειας αποτελεί τμήμα του τομέα Άμυνας και Ασφάλειας του Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων (ΙΔΙΣ). Δημιουργήθηκε το 2014 με σκοπό την μελέτη και ανάλυση θεμάτων που εξελίσσονται στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Η έρευνα της ομάδας Ναυτικής Στρατηγικής και Θαλάσσιας Ασφάλειας βασίζεται δύο διακριτούς αλλά αλληλοσυμπληρούμενους θεωρητικούς πυλώνες. Ο πρώτος πυλώνας εστιάζει στην Ναυτική Στρατηγική ως την, παραδοσιακά νοούμενη, θεωρία της στρατιωτικής χρήσης των ναυτικών δυνάμεων ενός κράτους προς εκπλήρωση των εθνικών αντικειμενικών σκοπών του. Ο δεύτερος πυλώνας, αυτός της Θαλάσσιας Ασφάλειας, επικεντρώνεται στο σύνολο των απειλών που

λαμβάνουν χώρα στο θαλάσσιο περιβάλλον (όπως η λαθραία μετακίνηση προσώπων και υλικών, η πειρατεία, η τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα και η υποβάθμιση του θαλασσίου περιβάλλοντος) και υπονομεύουν την αίσθηση κοινωνικής, οικονομικής και εσωτερικής ασφάλειας ενός κράτους. Η παράλληλη μελέτη των θεμάτων που εντάσσονται στους ανωτέρω δύο πυλώνες δίνουν μια ολοκληρωμένη και σφαιρική αντίληψη επί των απειλών και προκλήσεων που προέρχονται ή διαδραματίζονται στο θαλάσσιο πεδίο ώστε να είναι εφικτή η εκπόνηση προτάσεων προς ένα πιο ασφαλές θαλάσσιο περιβάλλον.

Οι σκοποί της ομάδας είναι

- α. Η θεωρητική κατάρτιση των μελών στις έννοιες της Ναυτικής Στρατηγικής και της Θαλάσσιας ασφάλειας,
- β. Η εκπαίδευση τους στην έρευνα πρωτογενών πηγών,
- γ. Η συγγραφή επιστημονικών κειμένων.
- δ. Η δημιουργία ενός πλαισίου ανταλλαγής απόψεων για την προώθηση και αναβάθμιση των ερευνητικών πεδίων της Ναυτικής Στρατηγικής και της Θαλάσσιας Ασφάλειας.

Ομάδα Στρατηγικής Κουλτούρας

Συντονιστής: Δημήτρης Ζούνης

Επικεφαλής: Ευστάθιος Κουτσουράκης

Η μελέτη της στρατηγικής κουλτούρας παρουσιάζει μεγάλη ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια προσελκύνοντας το ενδιαφέρον της διεθνούς βιβλιογραφίας. Βασίζεται στην υπόθεση ότι διαφορετικές συλλογικές οντότητες σκέφτονται και δρουν με διακριτό τρόπο σε ζητήματα στρατηγικής. Η στρατηγική κουλτούρα ορίζεται ως το σύνολο των πεποιθήσεων, νοοτροπιών και προτιμώμενων τρόπων συμπεριφοράς μίας συλλογικής οντότητας γεωγραφικά εντοπισμένης και με κοινή ιστορική εμπειρία.

Σκοπός της Ομάδας Στρατηγικής Κουλτούρας είναι να εξεταστούν παραδείγματα από τη διεθνή βιβλιογραφία καθώς και να αναλυθεί σε βάθος η ελληνική στρατηγική κουλτούρα. Η μελέτη της έννοιας της στρατηγικής κουλτούρας θα συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση της διεθνούς πολιτικής αλλά και της στρατηγικής συμπεριφοράς της Ελλάδας.

Ομάδα Γεωπολιτική Δικτύων και Υποδομών

Συντονιστής: Γρηγόρης Πατρικάκος

Η ερευνητική ομάδα, ως κύριο στόχο της, έχει την εξέταση και ανάλυση των διεθνών και περιφερειακών ενεργειακών, τηλεπικοινωνιακών και μεταφορικών δικτύων, καθώς και των υποδομών που τα συνοδεύουν στα πλαίσια των διαμετακομιστικών κόμβων και των στρατηγικών υψηλής τεχνολογίας και επιμελητείας. Θα παρουσιαστούν οι κυριότερες επενδύσεις παγκοσμίως στους τομείς αυτούς, καθώς και οι αμφίδρομες συνέπειες που επιφέρουν σε κρατικές οντότητες, περιφερειακά υποσυστήματα και το διεθνές περιβάλλον ασφάλειας (security/safety) σε κοινωνικό, διπλωματικό, θεσμικό, στρατιωτικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό επίπεδο.

Ομάδα Μελέτης Στρατιωτικών Εξοπλισμών Συντονιστής: Ιωάννης Νιούτσικος

Στις μέρες μας η μελέτη των ανταγωνιστικών εξοπλισμών βρίσκεται στο επίκεντρο της ακαδημαϊκής έρευνας, καθώς παρατηρείται μια σημαντική κλιμάκωση του φαινομένου παγκοσμίως, ενώ οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις έχουν οδηγήσει στην ανάπτυξη οπλικών συστημάτων με καινοφανείς δυνατότητες. Ο σκοπός της Ομάδας Ανταγωνιστικών Εξοπλισμών είναι να εξερευνήσει τους παράγοντες που δημιουργούν και διατηρούν τους ανταγωνιστικούς εξοπλισμούς, καθώς και τη συσχέτιση των ανταγωνιστικών εξοπλισμών με το ξέσπασμα ενόπλων συγκρούσεων. Συγκεκριμένα, η έρευνα εστιάζει στις πολιτικές, διπλωματικές, τεχνολογικές, οικονομικές, ιδεολογικές, και στρατιωτικές πτυχές των ανταγωνιστικών εξοπλισμών, αξιοποιώντας τα μεθοδολογικά εργαλεία της θεωρίας διεθνών σχέσεων και της ιστορίας. Το πεδίο έρευνας της ομάδας καλύπτει περιπτώσεις εξοπλιστικού ανταγωνισμού από τη σύγχρονη εμφάνιση του φαινομένου έως τις μέρες μας, και αντλεί παραδείγματα προς μελέτη από τη Μέση Ανατολή, την Ανατολική Ασία, και την Ευρώπη, με έμφαση στη μελέτη των ελληνοτουρκικών ανταγωνιστικών εξοπλισμών. Συνοπτικά, η ερευνητική δραστηριότητα της ομάδας συνδυάζει την ανάλυση ιστορικών περιπτώσεων με την παρακολούθηση των τρεχουσών εξελίξεων προκειμένου να παράσχει χρήσιμα συμπεράσματα για την προώθηση της ειρήνης και της ασφάλειας στον σύγχρονο κόσμο.